

Madárparadicsom a Kecskeméti utcában

Galiba kedvence: a légykapó

A halandó ember: halhatatlanságra törekszik. Ki így, ki úgy. Mert nem csak a hit, a művészet, vagy a tudomány, hanem a család és a munka is kecsegtet valamiféle „halhatatlansággal”.

A megszámlálhatatlan egyszer megbecsülte: 46 évig tanított, tehát körülbelül 36 ezer tanítvány, közte nem egy természetbarát emlegetheti a Galiba nevet. Mert a ma már ősz hajú Galiba Ferencet pedagógusként, az első szabadon választott szegedi közgyűlés rangidős elnökeként, kerttervezőként, de leginkább mégis talán madarászként ismerik a szegediek...

– Meg a „fügés ember” fiaként – egészíti ki a fölsorolást Feri bácsi, s meséjével máris belesodor családregegye kellős közepébe. Az ízezen előadott történetekből kikerekedik, hogy tanyás birtokot, alig húsz hold földet vett bérbe Feri bácsi édesapja, hogy nagy családja megélhetését biztosítsa. Mivel azonban kuláknak minősült a család mindkét ága az oroszok bevonulásakor, nem maradhatott föld a jó gazdának számító Galibáék kezén. Ezért szerencsés döntésnek bizonyult, hogy a legifjabb Galiba, az 1927-ben született Ferenc tanítónak tanult. Ám mint egykori Bálint Sándor tanítvány, a végzés után, a



A szabadság kis követői szorgalmasan látogatják a madáretetőt, amit Galiba Ferenc újra és újra finom magvakkal tölt meg. (Fotó: Gyenes Kálmán)

Rákosi-rendszerben nem maradhatott Szegeden. Igazi tanítói állást csak a Dunántúlon, Fejér megyében kaphatott, ahol tizenkilenc esztendő húzott le. Szegedre hazatérve a tanárképző főiskolán mezőgazdasági és biológiai szakvezető tanárként dolgozott 1988-ig, nyugdíjazásáig.

Galiba Ferencnek a természet, pontosabban a természetvédelem, a természetvédelem, a

madarászás a hobbi. Erről árulkodik Kecskeméti utcai házában, kertjében minden zuga. Nem lehet nem észrevenni, hogy a szobában, a kiskonyhában, de még a pinceszobában is virágcserep virágcserep hátán. A ház alatti „odúban” legalább tízfélé kaktusz virul: a virágokat életető fényről a gazda az ablakba állított tükrökkel gondoskodik. A kert büszkeségei az 1938 óta itt növekedő, az

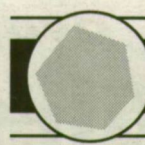
apától örökölt, évről évre gazdag termést adó fügefabokrok. A másik ékességet, hogy itt a madarak paradicsoma, nehezebb megmutatni. Az idegen jöttére szétrebbennek a madárkák. De a kertre néző szobaablakból jól láthatók például a napraforgómagot szemezgető gerlek, a cinegék. Galiba úr 1965 óta kényezteti, eteti az ég madarait. Ennek a kitartó gondoskodásnak köszönhetően

28-30 madárfajt is megfigyelt már a háza mögötti fenyőfára függesztett etető körül.

De nem csak a kertjében gondoskodik kedves madarairól Galiba Ferenc. A pusztaszeri tájvédelmi körzethez tartozó erdő egy ötvenhektáros területén, nagyjából ötven méterenként, közel száz odút helyeztek el a Csongrád megyei madarászok. A madarak fészkelését segítő odútelep központjában, az ivóhelynek is alkalmas, vízzel teli csatorna közelében Galiba Ferenc és fia tíz éve rendszeresen figyeli és eteti a szárnyas lényeket. Bár most enyhe a tél, ezért a madarak könnyebben találnak eleséget, mégis fölkeresik az erdei önetetőket. Ott, a sándorfalvi homokerdő egyik odújában találta meg az ő kedves madarát: a kormos légykapót, melynek itteni fészkelését és letelepedését mint újdonságot a Galiba névvel együtt írja le minden szakkönyv.

A Petresi töltésnél pedig, egy néhány négyzetkilométeres „monitoring területen” mindennapi madaraink, 34 faj életét figyeli és följegyzi, milyennek, hogyan változnak életkörülményeik. Ennek alapján a szegedi madarászokkal együtt írja a Dél-Alföld madarairól szóló könyvet, ahol a homokerdők madárvilága: Galiba Ferenc világa.

Újszászi Ilona



hatszög

Novák István

Az Ady tér

Szeged településtörténetében a víz meghatározó szereplő volt. A város a vizek találkozásánál született, víz által pusztult el és született is újjá. Egyes településrészek a vízből kiemelkedő területeken alakultak ki. A Szentháromság utca ma is őrzi a víz által kijelölt középkori vonalát. Az Ady tér egykori vízállásos területét a Nagy Árvíz utáni rekonstrukciónál is tiszteletben tartották. A tervezett díszító télen korcsolyapályaként működött, feltöltését csak az 1910-es évek elején határozták el. Itt kapott helyet a Vasúti Leszálló Hivatal hatalmas palotája. A város központi szerepének elvesztése után az épületet az egyetem vette használatba.

A szegedi egyetemek fejlesztését az utóbbi években viták kísérték. Egyesek az oktatási létesítmények „kitélepítését” támogatták, de végül az illetékesek a „városban élő egyetem” mellett döntöttek. A városrendezési tervek is ennek megfelelően készültek. Az Ady tér a Honvéd térrel együtt – kedvező adottságaik alapján – az 1999-ben összevont felsőoktatási intézmények központja befogadására is alkalmas.

Az integrációra nagy szükség van, mert például a különböző intézmények keretei között 136 könyvtár működik. A hallgatók, az oktatók nehezen jutnak az igényelt dokumentumokhoz.

A könyv az emberiség történetében a bölcsesség és az isteni titok szimbóluma. Jelkép értékűnek tartom a modern egyetemi könyvtár szerepét is betöltő Tanulmányi és Információs Központ (TIK) Ady téren történő megvalósítását. A többfunkciós könyvtár, a város és a régió intellektuális központjaként is működhet. Az épület tervezésére kiírt pályázat eredményes volt, a sportpályák áthelyezése után az építkezés is elkezdődhet.

A tervek szerint az Ady tér új sétáló, pihenő és zöld területei – közterületként – egészítik ki a csatlakozó utcákat és tereket.

Olvasó, a „víztől elfoglalt” területen az elkövetkező években egy új városrész születésének lehetünk tanúi. Így Szeged „a víz által” ismét gazdagabb lesz.

(A szerző Szeged főépítésze)

sms Westel-üzenet

Kedves Olvasóink! Szerkesztőségünk a levelek és a telefonhívások mellett szívesen fogadja a 06-30/218-11-11-es számra az sms-üzeneteket is. Észrevételeiket, véleményüket, közérdekű bejelentéseiket köszönjük!

Sár. Kinek kellett volna eltakarítani a sarat a csőtörés kijávitását követően az egészségügyi főiskola melletti buszmegállóban? – kérdezik a 30-365-5158-ról.

Hági. A bezárt Hági éttermmel kapcsolatban várna friss információkat olvasónk (49-1735-444-917).

Magyar adók. Ha már új magyar nyelvű adókkal bővült a kínálat a kábeltelevízióknál, miért nem tesznek lépéseket, hogy a műsorok az újságokhoz is eljussanak (20-9367-4819)?

Westel a kapcsolat

Esküvőre készülőknek

Tudósítónktól

Esküvőre készülőknek segít ma, este negyed nyolctól a városi televízió „Legyen az ügyfelünk” magazinja. Az érdeklődők megtekinthetik a legfrissebb menyasszony- és vőlegényruhadivatot, valamint tanácsokat kaphatnak Hajdú Imrénétől, az anyakönyvi hivatal vezetőjétől. Ugyancsak ma, fél kilenctől jelentkezik a Zene One, a vtv zenei műsora.

Veszélyben a szegedi munkahelyek?

A szegediek egyelőre nem érzékelik, javult-e anyagi helyzetük, könnyebben boldogulnak-e, amikor állást keresnek, de azt sem látják, hogy az iskolapadból kilépő gyerekeik után kapkodnának a munkáltatók. A rossz közérzetet tovább erősítik azok a hírek, amelyek elbocsátásokról, leépítésekről szólnak. A nemrégiben bezárt Szegedi Konzervgyár és az onnan elköltözött 260 ember sorsa élénken foglalkoztatja a város lakóit.

Unger Lőrinc (hirdetési újság szerkesztője): – Nagyon elkeserítő, hogy újra bezárt egy gyár Szegeden, hiszen megint tovább szaporodott a munkanélküliek száma. Magam a kiskereskedők, pontosabban a kis- és középvállalkozók pártján állok, az ő helyzetüket erősíteném, szemben a nagyvállalatokkal. Szerintem ennyi nagy céget nem bír el ez a szegedi piac, kicsi a fizetőképesség. Ha azonban a kisváll-



Balról jobbra: Unger Lőrinc, Szombati Mihályné és dr. Palásthy Pál. (Fotó: Somogyi Károlyné)



? a hét kérdése

lalkozók megerősödnének, azok is fölszívhatnák a szabad munkaerőt a városból és környékéről.

Szombati Mihályné (nyugdíjas háztartásbeli): – A munkanélküliségnél nincs rosszabb, ennél nagyobb csapást – a betegség kivételével – el sem tudok képzelni. Aki az utcára kerül, tehetetlenné válik, a családja pedig fokozatosan elszegényedik. Mi a férjemmel csak azért nem szor-

lunk a gyerekeinkre, mert egész életünkben azért dolgoztunk, hogy legyen valami tartalékunk öreg napjainkra. Sajnos, kezd fogyni, mert a gyógyszerek nagyon sokba kerülnek, a férjem például 25 éve mozgássérült, gondozást igényel. Nehezen élünk. De még jobban sajnálom a mostani fiatalokat, amiért nem jutnak munkához. Nem szeretnék most fiatal lenni, mert akkor nincs szülői támogatá-

sa, az szinte belefullad ebbe a nagybetűs életbe.

Dr. Palásthy Pál (nyugdíjas tanár): – Ismertem a konzervgyárat, mert testnevelő tanár voltam a Kőrösben és az üzem csapatában edzettem. Ráadásul a diákjaim is évtizedekig odajártak különböző nyári-ősi munkákra. Szomorú vagyok, hogy ez a gyár is bezárt, mert az emberek nem tudnak hol elhelyezkedni – szemben a Dunántúllal, Budapesttel. Szeged a földrajzi helyzete miatt már eddig is sokat szenvedett, nem hiányzott tehát, hogy egy újabb, eddig úgy-ahogy működő gyárára lakat kerüljön.

F. K.

Pénzügyek a kávéházban

Munkatársunktól

Hiedelmek eloszlatására, a misztifikált pénzügyi világ törvényszerűségeinek vázolására vállalkozik pénteken 18 órától a Royalban a Közéleti Kávéház vendége, Balogh László. A Szegedről elszármazott pénzügyi szakember olyan bonyolult kérdésekre próbál érthető válaszokat adni, mint például: Kinőtünk-e az adósságtérhet? Mi volt az IMF és a Világ-

bank szerepe a magyar fizetési mérleg stabilizálásában az elmúlt tíz évben? Miért csak a visegrádi országok kerültek be az OECD-be? Mi a bankrendszer, a tőzsde és a külföldi befektetők szerepe a gazdasági növekedésben? A nemzetközi pénzügyi kapcsolatainkkal foglalkozó kávéházi este házigazdája: Újszászi Ilona, a Délmagyarország újságíró munkatársa.



miről írt a DM?

75 éve

Bécsi levél a legújabb divatról

Senki sem kételkedett abban, hogy a sikkes bárszonyruháknak megjelenésük pillanatától kezdve közkeletűségnek fognak örülni, mert egy divat, melyet régtől fogva nélkülöztek, csak növeli a vágyakozást iránta. Sokféle bárszönyruha már évek óta kerül a divatkirakatokba, kivéve néhány nagyon hatásos estélyi színt, amely a tavalyi farsangon

hangadó volt. Az idei megjelenés lényegesen különbözik a tavalyitól, mert egyáltalán nem képviseli a nagy estélyit, inkább a hatásos látogatóruha és színházi ruha körében használják. Mindenkori, akármilyen célra öltöznék is a hölgyek, nagyon jól festenek bárszönyruhában és azért nem csoda, ha ragaszkodnak hozzá. (1926)

50 éve

Tudtak élni a szabadsággal

Ma öt éve, 1946. február elsején kiáltották ki Magyarországon a köztársaságot. Az elnyomástól és szolgasorsból végleg felszabadított magyar dolgozók az öt év alatt munkájukkal, politikai fejlődésükkel bebizonyították országuk világ előtt, hogy tudtak élni a szabadsággal, amelyet a Szovjetunió népe, a világ dolgozóinak nagy ve-

zé, Sztálin adott a kezükbe. Öt év alatt megtanultak munkáikat, parasztjaink és értelmiségi dolgozóink legjobbjai szovjet módon, bolsevik módon dolgozni és gondolkodni. Magyarország történetében a népköztársasággá nőtt köztársaság öt éve többet jelent a fejlődés szempontjából, mint az előző ötven, száz évek. (1951)

25 éve

Harmincéves a köztársasági törvény

Nevezetes dátum a magyar népi demokrácia államrendjének fejlődésében 1946. február elseje. Ekkor lépett hatályba a köztársasági államformáról szóló törvény, melyet a nemzetgyűlés előző nap fogadott el. Ma, három év-

tized távlatából úgy értékelhetjük a köztársasági törvényt, mint a demokrácia győzelmét. Ahogy mondani szokták, ez volt a felszabadulástól az alkotmányos fejlődés időszakának legfontosabb alkotmányjogi dokumentuma. (1976)